
Dibácsi Enikő

Ósi tanítások modern korunkban A rábaközi Tudók hagyatéka

„Ne higgy, hanem kételkedj, és győződj meg”

Előszó

„Ne higgy, hanem kételkedj, és győződj meg” – intenek a rábaközi Tudók, **Máté Imre Yotengrit** c. könyve szerint. A magam részéről ehhez tartom magamat, és ezzel kezdem ezt az előadást.

Folytatom rögtön azzal, hogy ennek az ősi világnak fontos része, hogy még a Teremtő Istenség sem tévedhetetlen, nem mindentudó és nem mindenható. Hogyan lehetne akkor az, bárki emberfia (vagy –lánya)? Ez a kritikai hozzáállás nagyon fontos, és szerves része a ránk hagyományozott világnak. Egyben az Ősök hagyatéka nekünk, kései utódoknak, mai magyaroknak. Egyéni felelősségvállalásra és éberségre figyelmeztet.

A Tudók fölhívták a figyelmet arra, hogy a vakhit, ugyanígy a saját meggyőződés kizárólagossá emelése is káros.

Intettek, hogy óvakodjunk a Tanok dogmává merevítésétől. Az üldöztetésen kívül ez volt egyik oka annak, hogy tudásukat sokáig főként szóban adták tovább, és jellemzően nem foglalták írásba (bár visszaemlékezések szerint voltak azért írott anyagok). Ügyeltek arra, nehogy „a tudomány hullává boncolja az eleven Tant”. Ettől óvták, ennek szellemében őrizték és adták (vagy nem adták) tovább.

Figyelembe kell vennünk, hogy az átadott Tudás (legyen bár az átadás írásbeli vagy szóbeli), óhatatlanul magán viseli átadója személyiségének jegyeit, meg az adott kor lenyomatát – hiszen ezeken szűrődött át. Tehát a Tudók szava, és az írott „künvek” egyike és azok egyik sora sem „Szentírás”. Ezzel együtt olyan alapok vannak bennük, amelyeket érdemes kiszűrni, életünkbe beépíteni és továbbadni.

Mindezeket azért bocsátom előre, hogy ezek figyelembe vételével hallgassák a továbbiakat.

„Nem út – utak”

A magyar ősvallásról, a rábaközi tudók hagyatékáról és saját utamról

„A magyarság tudatában [...] nem csak a történeti emlékezet tűnt el, hanem az ősvallás minden maradványa, az egykori magyar mitológia is szinte teljesen megsemmisült.” – írja Domokos Péter irodalomtörténész. Vajon valóban így van?

Fölfedezhető nyomok, töredékek, amelyek arra engednek következtetni, hogy valamikor a magyarság magas szintű, összetett, kerek egész világképpel rendelkezett, tájegységenként és népcsoportonként esetleges változatokkal. Ezek között a rábaközi Tudók által megőrzött szellemi hagyaték fontos helyet foglal el. *Máté Imre*, aki *Yotengrit* címmel írta meg ezt könyveibe, többször is hangsúlyozta, hogy ez nem „A” magyar ősvallás, hanem egy helyi közösség megőrzött és ránk hagyott tudása. Erősen átszínezve besenyő hagyományokkal. (Mint ahogyan az Arvisurákba foglaltak meg részben a palóc vidékhez és a palócok által megőrzött és alakított szellemi hagyatékhöz köthetők.) Mindehhez még az adott világképet a korszellem és a továbbadók is alakították. Azonban ezek a világkép-töredékek mégis egy közös ősi Forrásból merítettek, és abból sokat megőriztek. Olyan eszmei kincsek vannak bennük, amelyek az összmagyarság számára fontosak.

Erre magam is élő bizonyíték vagyok. Hiszen nem a Rábaközben, hanem az Alföldön születtem és nevelkedtem, felnőttként ismerkedtem meg a *Yotengrit* könyvekkel, mégis azonnal nagy hatást tett rám, amit azokban olvastam. Nem csak a helyenként költői szépségű megfogalmazás, hanem a mély igazságtartalom, amit felismertem benne, és lelkesített. Szívemmel-lelkemmel ismertem fel igaznak, magyarnak. Ez a mély belső rokonság-érzet is azt sugallja, hogy igen, létezett valamikor egységes magyar ősvallás (világkép), aminek maradványait erős, sokáig fennmaradó közösségek, népcsoportok helyenként (önmagukhoz „gyúrva”) meg tudták őrizni.

Múltunk megmaradt emlékei közé tartoznak még az írott források mellett a tárgyak, a népmesék, népdalok és gyerekjátékok is. A forrásokat azonban ajánlatos fenntartással, az Előszóban említett kritikai hozzáállással kezelni. Különösen, ha a pusztá tényekhez magyarázatok és következtetések is tartoznak... később még többször és bővebben szóba kerül, hogy miért.

Először azonban ismertetem a rábaközi Tudók szellemi hagyatékának néhány alapvető tanítását.

A rábaközi Tudók hagyatékáról

*„Őseink törvénye
régi, igaz törvény,
forgószéllel támadt
égi iker-örvény.
Ebből ered minden:
élet, halál, törvény.
Ej, az ég ezt megadta,
Ősünk őse így kapta”*

(*Máté Imre: Yotengrit 3. 82.o.*)

Nyugat-Magyarországon, elsősorban a Rábaközben, a Szigetközben, a Hanságban, létezett egy zárt közösség, amelynek Tudói a 20. század elejéig ápolták a rájuk hagyott szellemi örökséget.

Ennek gyökerei nagyon mélyre nyúlnak, részben az észak-eurázsiai hagyományban erednek. Ez az eszmerendszer BÜÜN néven (ami kilenc bűvöletet jelent), egységes világképpé állt össze. Ennek lényegi vonásait és töredékeit őrizték meg a nyugat-magyarországi Tudók, a táj és a szubkultúra ezt segítő jellegzetességeinek révén. Tehát nem néphagyomány, nem is „A” pogány magyar vallás, hanem egy meghatározott közösség hagyatéka. Egy valaha egész világkép töredéke. Mégpedig erősen átszínezve a besenyő hagyományokkal, hiszen ez a környék (Tudós Nagy Ferenc dédunokájának Györe Gabriellának személyes közlése szerint is) máig besenyő tudatú.

Ezt az ősi tudást a hagyomány szerint 9 „künv”-ben őrizték. Bár a táltosok tudásukat elsősorban szóban adták tovább, mert a magyar kereszténység első évszázadaiban üldözték őket, különösen az írásbeliséget, a szájhagyomány szerint mégis voltak valaha táblára rovott, füzérbe kötött írások.

Ezt a szellemi hagyatékat Máté Imre foglalta írásba, Yotengrit c. könyveiben, aminek 3 kötete 9 részből áll.

A 9 „künv” pedig a következő:

1. BIRU-GUR: Alapokat tartalmazó, összefoglaló jellegű.

Hitvallás, hittételek és magyarázataik.

2. TENGRIT: Teremtésmondák könyve

3. IGA: Jog, törvény

Erkölcsei ajánlások, tiltások, a társadalmi együttélés szabályai.

4. AJA: Szeretet, szerelem, szeretkezés, emberek közötti kapcsolatok

5. Kűszöb: születés, halál, az élet természetes rendje

6. ÁRMÁN: A ROSSZ (ISTEN ellensége, az ártó erő)

Annak keletkezése, lényege, működése.

7. VAS-ORU: Ünnepek, szertartások könyve

Ez a 7 „szent künv”, és ezeken kívül még 2 fejezete van:

8. MÁ-GUR: Nemzeti legenda

A Magyarok Istenéről szól

9. OKULÁSOK KÖNYVE:

A BÜÜN bölcseinek mondásait tartalmazza.

Ebből is láthatjuk, ez egy nagyon összetett rendszer, mely töredékeiből rekonstruálható, és megőrzött maradványaiban is impozáns. Van bölcselete (filozófiája), erkölcstana (etikája), valláselmélete (teológiája), ünnepköre, jogtudománya és –gyakorlata, orvostudománya és gyógyászati praktikája (melyet nem foglaltak írásba, hanem gyakorlatban adták tovább).

De miben más ez, mint a többi vallás? Milyen fontos elemei vannak? Mit tud nyújtani ez a világkép ma?

Az alapokból kiemelném a szellemanyag-elméletet, a különleges dualizmust, az összetett teremtéstörténetet, a nőtiszteletet és a természet közeliséget. Továbbá azt a felfogást az életről, és két „kapujáról”: a születésről és halálról, meg a Rossz mibenlétéről, ami ezt a világképet a legoptimistábbak egyikévé teszi. Sajátos etikájáról is fogok szót ejteni.

A szellemanyag-elmélet ott kezdődik, hogy a Teremtéstörténet elején (több teremtésmonda-variációt följegyeztek arrafelé, de ebben mind egybecseng) a Tudók kijelentik: „*semmiből semmi nem leend*”. Fölvetődik tehát a kérdés: hát akkor miből és hogyan lett a teremtett világ? A Teremtő „szitáló ködnél finomabb szellemanyagából” – ezt válaszolták erre. Ez a szellemanyag pedig szétválasztható, de össze is adódhat. Megnyilvánulhat anyag vagy energia formájában. Mennyisége és minősége van (ez utóbbit a harmadik összetevő: az információ adja). Mi következik ebből? Minden lény rokon egymással és a Teremtővel. Ez a „Láncszemetlen Láncszem”, a „Teremtés Lánca”, amelynek minden teremtett lény része, és ezért a teremtés varázsigéje: „EGY, EGYBŐL KETTŐ, KETTŐ MEG EGY”. A szellemanyag-elméletből következik az is, hogy az ember felelős saját szellemanyaga minőségének alakításáért, és hogy azzal hogyan rendelkezik, mihez adja vagy nem adja hozzá.

Ez a dualizmus azért különleges, mert nem ellentéteken (pl. jó és rossz ellentétén) alapul, hanem együtt ható, együtt teremtő princípiumokat feltételez. Ezeket egyenrangú feleknek tekinti, melyek kiegészítik egymást. Például férfi és nő, munkáltató és munkás ilyen együtt teremtő párok, „iker-örvények”. Ez a nézet biztosítja a nemek egyenrangúságát (ami nem egyformaság), ez a szabadság garanciája a családban és a társadalomban. A szabadság és egyenlőség elve és tiszteletben tartása alapvető jellemzője ennek a világnézetnek, és a mellérendelő dualizmusból következik. Fontos ezt megérteni annak, aki e világnézetet akarja követni, átérezni és szinte átitatódni vele. Mert ez a fajta mellérendelés nagyon kevés világvallásban van jelen. A ma uralkodó nagy világvallásokban ellentéteken alapuló dualizmus van, amiből harc és elnyomás következik, tehát nem a rábaközi Tudók által megőrzött mellérendelő, együtt-teremtő erőket feltételező világvallásban nevelkedtünk és élünk. Kár, mert ha eszerint élnénk, akkor nem lenne sem nő és férfi közötti küzdelem, sem osztályharc... Amennyiben a mellérendelő világvallást alkalmaznánk, nem szítanánk még mindig (vagy megint) a falu-város ellentétet, hanem egységként fognánk föl, mint ahogyan **Bogár László** is említette előadásában: „város és vidéke”. Tehát ne csodálkozzunk, ha az élhetetlen nagyvárosból falura menekülők csalódnak. Mert ha a város beteg (és az!), akkor beteg a falu is. Meggyógyítani is csak egyszerre együtt lehet őket.

Egyén és közösség mibenlétéről azt tanítja a BÜÜN hagyománya, hogy az egyén nem a közösség alárendeltje, akkor sem, ha tagja. A közösségek egyénenként épülnek föl. A legkisebb és legfontosabb természetes közösség a család. Melynek minősége meghatározza a nagyobb KÖZ minőségét. „Ahol szolgaság van a Családban,/ szolgaság van a Nemzetségben./ Ahol szolgaság van a Nemzetségben,/ szolgaság van a Törzsekben./ Ahol a Törzsekben szolgaság van,/ gúzsba kötve görnyednek Népek, Nemzetek!/ Ahol zsarnokság van,/ különválnak vétek és megtorlandó cselekedet./ Ott nem a Gaz emberre sújtanak le,/ hanem arra, aki valamért nem tetszik.” Az Új Korszak beköszöntével a vízfejű szervezetek, az élőködő és funkció nélküli intézmények, az alkalmatlannak bizonyult „vezetőségek”, önjelölt „vezérek”, a KÖZ-től elidegenedett „vezetők” és a pártrendszer kora lejár. Az kisközösségek általuk megválasztott, és okkal bármikor visszahívható emberekre bízzák közösségük képviselőjét; olyanokra, akiket ismernek, és akikben

megbízna. Az élő, természetes közösségek pedig saját akaratukból szövetségre léphetnek. Ez a Yotengrit világképéből következő modell, ami a jelenlegi helyzetből tudniillik hogy csak azért nem dől össze a jelenlegi recsegő-ropogó, alapjában rohadó rendszer, mert még nincs helyette jobb) kiutat jelenthet.

A BÜÜN teremtéstörténetének minősége és tartalma azért fontos, mert a teremtés egy különleges időminőség. Amilyen a teremtéstörténet, olyan színezett az egész világkép. Nincs „jó” vagy „rossz” teremtésmítosz. Színvonalban, összetettségben és integritásban viszont vannak különbségek. Minden nép számára azonban saját mítoszai legjobbak, leghitelesebbek, legmegfelelőbbek. A Yotengrit szerinti teremtéstörténet a mienk. Méghozzá a legmagasabb szintűek közül való, mert nemes eszmerendszerrel, költői szépséggel rendelkezik. Emellett összhangban van az elfogadott tudományos nézetekkel és más nagy vallások tanításaival is. Egységes és rendezett világképet alapoz meg. Szövetséget feltételez az Isten és az ember között, hiszen e hagyomány szerint az istenpár barátságosan, örömmel néz a tudást szomjazó, szépben gyönyörködő, szeretni tudó emberpárra.

A rábaközi Tudók által hirdetett, és abban a közegben általánosan gyakorolt nőtiszteletet már a teremtéstörténetből következik. Ugyanis az Ős-Istenséget női jellegűnek feltételezték. A nőkben nagyobb mértékben föllelhető ős-sejtelmet, a női termékenységet, az anyaságot mélyen tisztelték. Várandós vagy gyermekágyas nőt bántani vagy elhagyni, nagy véteknek számított. Az anyaság, a nőiség és a természet tisztelete szorosan összefügg. Ezeknek most az ellenkezőjét tapasztaljuk. A BÜÜN hagyománya felhívja a figyelmet az egészséges egyensúly visszaállításának szükségességére ebben.

Ezzel szorosan összefügg az élet és a természet tisztelete. „A természet Isten teste” – hirdették a Tudók. Mi következik ebből?

„Nincsen káros meg hasznos állat, hasznos meg káros növény.

Ki tudja, melyik mire jó, mint szolgálja az EGEK-et!

Csak ha bármelyikük megingatná a REND-et!

Mert az ISTENEK úgy rendelték és rendezték,

hogy minden viruljon, amíg nincs más fajta végső veszedelmére. (...)

Fontos is valahány élőlény,

ISTENEK porcikája (...)

Egyiküknek is ha írmagja veszik,

EGEK orcája üttetik, EGEK teste csonkíttatik.

Egyetlenegy élet írmagja vesztét

Megszámlálhatatlan fajok sora sínyli.”

(Máté Imre: *Yotengrit 1.*, 74-76. és 98. oldal, részletek.)

Bár eszerint élünk!

Eleink lelkében mélyen gyökerezett a természet tisztelete. Nem is olyan régen, ennek a természettel összhangban létezésnek voltak nyomai. Az életet tisztelő életforma eleven közösséget eredményezett. Gyerekként magam is tapasztaltam.

A természet tisztelete összefügg azzal, hogy az emberi élet rendje az évkör rendjével analóg volt. Tehát megvolt a maga tavasza, nyara, ősze, tele, az annak

megfelelő jellemzőkkel. Az évkör ünnepei is a természethez igazodtak. Így a világkép és az életmód egységet alkotott.

Az élet két kapujának, a születésnek és halálnak a tisztelete szintén a természet megfigyelésén alapult. Mindkettőt az élet részeként tekintették, a fejlődés, a megújuló és jobbuló „lökös teremtés”, a fejlődő élet feltétele a kettő. Ez adja méltóságukat, jelentőségüket. Beavatás, „kapu” mindkettő. Egymás párjai, együtt ható ikerörvények. És a testi létezés természetes velejárói. Akkor még nem igyekeztek e két fontos életállomást elzárni, az érintett emberekkel együtt kórházba dugni, távolítani. Nem is szabadna, mert:

„A halál nem büntetés vétkekért.

A halál az ÖRÖK ÚT egyik állomása,
ISTEN-létünk álruhás útjáról visszatérés
ISTEN-létünk ragyogó meztelenségébe.

A halálnak értelme van, épp oly értelme,
és értéke, mint a születésnek.

Aki a születés és halál értelmét megérti,
megtalálta önmagában ISTEN-t.

Ez a megváltás!”

(Máté Imre: Yotengrit, 89-92. o.)

Születés és halál mellett az élet másik fontos állomása: a szerelem. Semmiképpen nem vétek, mint ahogyan azt a vallások nagy része hirdeti, hogy bűntudatot keltsen, és ezzel foglyul ejtse a lelkeket. A Tudók által ránk hagyott világképnek erre nincs szüksége.

Ahogy a Yotengrit AJA „kűnv”-ében olvashatjuk, a szerelemről e hagyományrendszernek sajátos felfogása volt. Mivel női és férfi istenpár szerelméből keletkezett minden a teremtett világban, ezért a szerelem (annak testi-lelki vonatkozásaival együtt) szent. A szerelem az élet és az öröm forrása. Hatalmas erő. Isten ajándéka. Ezt hirdeti a BÜÜN hagyománya.

„Isten bennünk, mink őbenne,/ egyek vagyunk.”

Milyen választ ad a BÜÜN tanítása a magyar ősvallással kapcsolatos néhány kérdésre?

A magyar ősvallás kutatásának legnagyobb nehézsége, hogy igen sok tisztázatlan kérdése volt, és van, mind a mai napig. – olvashatjuk a Magyar néprajz VII. kötetében, mely a népi vallásosságról szól.

Ilyen tisztázandó kérdés, hogy egyistenhitről vagy többistenhitről van-e szó. A BÜÜN hagyománya erre azt a választ adja, hogy egy megnyilvánulatlan Ósistenséget feltételeztek, aki aztán, mint megnyilvánult őserő úgy tudott élő, fejlődő teremtést létrehozni, hogy különvált női és férfi jellegűvé, teremtő Istenpárrá. Akik aztán a fizikai világ mellett szellemlényeket is teremtettek, sőt a szellemvilágban önállóan megálló halottak szellemei is lehettek Őrzők, és emberek is teremthettek/teremthetnek (saját szellemerejüket összeadva) szellemlényeket. Egyáltalán: a teremtés folyamata nem zárult le, tart a mai napig. A világot vég-

ső soron egy Istenre vezetik vissza, de a képet árnyalja, hogy ismerték az égi hierarchiát.

Minden világgépnek kezdeni kell valamit (legalább magyarázat szinten) a Rossz fogalmával. A rábaközi tudók hagyatéka nagyon érdekes választ ad az Ártó mibenlétére. Az Istenség, még a teremtés művének kezdete előtt kivetette magából a Rosszat. Ami így nem a teremtett világ szükségszerű része, hanem rontja a teremtés művét, a teremtő ikerörvények együtthatását. Bár kétségtelenül létezik és hat, meglenne a világ nélküle. Ezért, és mert ő maga szerves teremtésre képtelen (mert nemtelen!), a Rossz végső soron kudarcra van ítélve. Azonban fontos, hogy saját szellemerejével az ember ne Ármán erejét, a Rossz hatalmát növelje.

A BÜÜN hagyománya nem foglal állást a ma divatos „táltos vagy sámán” vitákban, bár sámánisztikus alapokkal is rendelkezik. Azonban jeles képviselőit se sámánnak, se táltosnak nem nevezték, hanem Tudónak, Bácsának. Vagy különleges képességük megnevezésével hívták őket, mint Máté Imre Szarvasénekében a bajba jutott vadászok: „Van-e ki JÓS, ÁLOMLÁTÓ,/ szellemeket szemmel ki lát,/ akad-e közöttünk LÁTÓ?/ Szellemektől gyötört vagy ajnárolt,/ van-e JAVAS, VAJÁKOS, BÁJOS?/ KÉM, ORVOS, vagy TUDÓ van-e,/ cimborálni ördögökkel, fekete, fehér szelekkel?” Nálunk, az Alföldön a sámán szót nem használták, a táltost is csak a későbbi időkben és ritkán. Jellemzően a közösség szolgálatába állított képességet nevezték meg: füves, kenő, rivó, dalos, regüs, álmos, javas, stb.

„Táltosnak születni kell, azt tanulni nem lehet” – mondják, írják többen. A rábaközi Tudók szellemi hagyatéka ezzel szemben határozottan állítja, hogy a gyerekek közül alapos megfigyelés után kiválasztották ugyan, akiket erre megfelelőnek találtak, de képezték is őket. Na nem valamiféle „táltosiskolában”, hanem személyes tanítás során. Ennek egyes elemeit megismerhetjük és használhatjuk ma is.

Amit még a Tudóktól tanulhatunk, az a már többször említett kételkedő-oknyomozó hozzáállás mellett a „józan ész” használata. Minden tudásuk és képességük mellett, ezek az emberek általában közösségük megbecsült tagjai, két lábbal a földön járó, dolgos jó gazdák voltak. A Nyirkai Jóslat úgy végződik, és ezt a mondatot bizony sokszor lehangyják: „Ezek után ki-ki haza méne és tette a dolgát.”

Párhuzamok

„Teljes Az Ott, és teljes Ez Itt.
Teljesből teljes felemelkedik.
Teljes a teljestől elszakad.
Teljesnek mégis megmarad.”
(Isa Upanisad, Takács László fordítása.)

Bár a BÜÜN hagyatéka egyedülálló világkép a maga nemében, nem rokontalan. Fontos is kitekinteni, erőt meríteni a rokon szellemi áramlatokból, és erősíteni őket – kölcsönösen egymást.

A Teremtés himnusza a Rig-Védából szinte rimel a Yotengritben megörökített teremtéstörténetre:

*„Nem volt semminek nemléte, se léte,
nem volt levegő és fölötte kék ég.
Hol volt a világ? mi takarta, védte?
Hol volt a magasság és hol a mélység?
Az élet még nem vált el a haláltól,
egymásban pihent a nap és az éjjel:
lélegzés nélkül lélegzett magától
az Egy, és magányát dobogta széjjel.”*

A Yotengritben ez áll: „Kezdetek kezdetét megelőzőleg nem volt sem ÉG, sem FÖLD, sem HOLD, sem NAP, sem csillagok nem valának. Még VALAMI meg SEMMI sem voltak, csak ősállapot volt, LÉT meg NEMLÉT egysége. A nagy mozdulatlanság kora volt ez, KEZDETTELEN KOR. Nem volt magasság, mélység, se szél se hossz, mert e széletlen – hosszatlan ÁLLAPOT betöltött mindent. Időtlen idő vala az, teretlen tér” (Máté Imre: *Yotengrit 1., 66. o.*)

*„Megszületett a Szerelem, a lélek
magva és ura minden ösztönöknek;
nemlétig érő gyökerét a létnek*

ma is a vágyban keresik a bölcsék.” – így a Rig-Védák Teremtés himnusza Szabó Lőrinc nagyszerű fordításában.

A Yotengritben pedig: *„Föld meg Ég örök szerelemben maradának. Amikor bimbó feslik, rügy fakad, fűszál tör föl rög alól, gabona szökik szárba, kalászbába, fa gyümölcsözik, madár kel ki tojásból, ember, állat fogan, születik, az mind Földanyánk, Égatyánk nemzése, az ő örökön örökös teremtésük!”*

*„Megtudtak-e mást is, akik kutattak?
A titkokat bejárni volt-e szent ész?
S ha istenek is csak azóta vannak,
ki mondhatja meg, mi volt a teremtés?*

*Ő, akitől van, aki a világra
örkődve néz, aki a maga őse,
Ő, aki csinálta vagy nem csinálta:*

Ő tudja! tudja!... Vagy nem tudja Ő se?” – így a Teremtés himnusza.

A Yotengrit megfogalmazása:

„Világok születnek, világok halnak. Nem tudjuk, hány világ van. Az egek, földek istenei, szellemei sem tudják, csak az idézhetetlen-igézhetetlen MAGAS ÉG tudhatja, talán csak ő, egyes-egyedül.”

Ezek az egybecsengések azért is olyan megragadóak, mert visszaidézik azt a világot, amikor még nem vált szét művészet, vallás, tudomány – mert valamikor mindez kerek egészet alkotott. Érdemes ezekkel az egyezésekkel foglalkozni. Nem csak világnézetek között, hanem például a BÜÜN tanításai és Ady versei között, aki magát pogány papnak nevezte.

A világ több pontján vannak olyan világképek és gyakorlatok, amelyek hasonló vonásokat mutatnak a rábaközi Tudók tanításaival. Először itt a Kárpát-medencében érdemes tárgyi és nyelvi hagyatékok után kutatni, párhuzamokat keresve. Aztán távolabb is. A Schmidt Éva által gyűjtött és leírt hanti mítoszok és medvetor-leírás például rokon a mi mítoszainkkal és a Szarvasénekekkel.

A gyakorlatok is hasonlítanak több rendszerben ahhoz, amiket Máté Imrétől ismerünk. Rudolf Steiner is írt le olyan belső érzékelési gyakorlatokat, amelyek a születés és elmúlás kifinomultabb érzékelésére szolgálnak. A jógában is vannak a belső képalkotás fejlesztésére szolgáló gyakorlatok.

Vagy a Yotengritben található alapok és a tudomány közötti párhuzamok is érdekesek. Az ósanyag, az ósrobbanás feltételezése a régi Tudók részéről meglepően modernnek tűnik. Az élet fejlődésének leírása a teremtéstörténetben és a tudományos biológiában nagyon hasonló. A régi gyógyászat elméletében a betegségek pszichoszomatikus eredetét hirdették, a betegség sokrétű okait keresték, megelőzésre törekedtek a Tudók, és egészséges életmódot javasoltak. Nagyon korszerű szemlélet! Persze gondolhatunk arra is, hogy Máté Imrere, a rábaközi Tudók tanításainak lejegyzőjére hatottak korunk elméletei...

Mit tehetünk mi, az ősi tudás mai továbbadásáért?

Az egyik fontos teendő, amiről az előbb írtam: az összehasonlító tanulmányozás.

A másik: ennek a tudásnak az átadása. Ennek érdekében fontos kiszűrni a Yotengrit könyvekből azt, ami fontos és érvényes szellemi hagyatékok.

Előadásokat, hétvégi iskolát, tanodát, foglalkozásokat tervezünk e szellemiség jegyében. Figyelembe vesszük, hogy a Yotengrit világképe nem vallás, és főképpen nem térítő jellegű, de feladatunk lehetőséget biztosítani a megismerésére azoknak, akik ezt igénylik. Távlati célunk: különleges és igényes, átfogó képzést nyújtani a rábaközi Tudók hagyományai alapján, a szervezéstől a tanításon át a szervezetésig.

Az Ősök tisztelete a rábaközi Tudók fontos tanítása. Ennek érdekében csatládjuk történetének megismerésére biztatjuk a foglalkozások során a gyerekeket, példaképek és hősök történeteit dolgozzuk fel velük, nem szokványos, hanem élményszerű módon. Ez a még csak tervezett tanoda programjában szerepel.

Az évkör ünnepeit azonban már évek óta megtartjuk Kispesten, és tudunk az ország más pontjain társainkról, akik szintén ezt teszik. Fontos, mert a Tudókkal együtt azt tartjuk, hogy az átlelkedített évkörünnepek és szertartások segítenek helyreállítani és megtartani a világ rendjét, kívül és belül, a természetben és az emberi életben egyaránt.

A játékokban megkeressük azokat az elemeket, amelyek a Tudók által is fontosnak tartott képességeket fejlesztik (pl. belső képalkotás, előrelátás, finom érzékelés). Úgy tudom, a játékokat eddig ilyen szempontból még nem vizsgálták.

A hasonló szellemiségű személyekkel és közösségekkel ha csak lehet, szövetséget kötünk, gyakorolva és élve a jó szomszédság törvényét.

Felhasznált irodalom:

- MÁTÉ Imre: Yotengrit, 1., 2., 3., 4., Püski Kiadó, Budapest.
MÁTÉ Imre: Szarvasének, Püski Kiadó, Budapest, 2010.
DOMOKOS Péter: Finnugor-szamojéd (uráli) regék és mondák (Előszó), Móra, Budapest, 1984.
DR. TIMAFFY László: Táltosok, tudók, boszorkányok, Hazánk Könyvkiadó Kft. (Győr), 1992.
HALMY György: Utazás a túlsó világba Schmidt Éva nyomán, Napút Kiadó 2014.
Rig-Védák himnuszai (Szabó Lőrinc fordításában)
Upanisádok (Takács László fordításában)
BOGÁR László: Folyamatos jövő(idő), Előadás a Bolyafészekben, 2014. április 11.
RUDOLF Steiner: Hogyan juthat az ember a magasabb világokról való megismeréshez?, Pesti Szalon Könyvkiadó, 1992.
Magyar néprajz, A magyar néphitkutatás története és főbb kérdései, <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/353.html>
MÜLLER József: Miért pont Yotengrit? (a régi, ma már nem létező yotengrit. hu honlapon volt ez az írás)